

Dato: 20.10.2014

Til: Finanskomiteen

Statsbudsjettet 2015

Bedre vilkår for privat pensjonssparing

Pensjonsbildet er blitt betydelig mer komplekst de siste årene. Den enkelte arbeidstaker har fått større fleksibilitet i uttak men har samtidig fått større ansvar for at pensjonsopptjeningen er tilstrekkelig til å sikre ønsket levestandard som pensjonist. Behovet for å spare til pensjon har økt etter at pensjonsreformen ble innført.

Finans Norge mener det må legges bedre til rette for egen pensjonssparing gjennom økt skattesymmetri og bedre sparerammer i IPS-ordningen. Økt skattesymmetri er det viktigste tiltaket for å gjøre produktet mer lønnsomt og attraktivt.

Det er også viktig at maksimalt sparebeløp heves, samt justeres årlig eller periodisk. IPS er sparing over lang tid (ikke som BSU som er begrenset til noen år), og for å sikre at pensjonen holder tritt med prisveksten mener vi dagens øvre grense for sparing bør erstattes av et forholdstall av G. Finans Norge foreslår at ny øvre grense for årlig sparing i IPS settes til 0,5 G.

Finans Norge mener det bør åpnes for at ansatte kan ha egen tilleggsparing i bedriftens tjenstepensjonsordning. Det er en enkel og effektiv form for pensjonssparing, som i dag begrenses vesentlig gjennom de krav som stilles til at et flertall må ønske å spare for at ordningen skal tre i kraft. Dersom dette endres vil arbeidstakere som har en tjenstepensjonsordning etter lovens minstesatser vil dermed kunne oppnå like god alderspensjon som arbeidstakere som er omfattet av ordninger med maksimale innskuddssatser.

En slik endring vil være i tråd med regjeringserklæringen hvor man slår fast at *”Regjeringen vil stimulere til privat pensjonssparing gjennom å øke de årlige sparebeløpene og vurdere innføring av lik sats i beskatning ved sparing og uttak.”*

Vedr. nasjonalbudsjettets omtale av finansiell stabilitet kap 3.5

Det fremheves i nasjonalbudsjettet at lik risiko som hovedregel skal reguleres likt. Samtidig anføres det at ved utforming av regelverket skal hensynet til konkurransen mellom norske og utenlandske banker vektlegges. Dessverre legger norske myndigheter for lite vekt på hensynet til like konkurransevilkår. Resultatet er skjeve konkurransevilkår i det norske utlånsmarkedet og i markeder der norske banker henter finansiering. Resultatet følger av at lik risiko ikke reguleres likt, ettersom norske banker reguleres strengere enn andre lands banker for samme risiko. Tilnærmingen er, på sentrale bestemmelser, ikke i samsvar med EUs fullharmoniserte regelverk.

I nasjonalbudsjettet pekes det også på at norske banker kom godt gjennom finanskrisen som følge av helhetlig regulering og god aktivitet i norsk økonomi. Regjeringen burde samtidig anerkjent norske bankers gode risikostyring. For eksempel var norske banker, i motsetning til mange europeiske banker, ikke eksponert mot boliglån i USA til låntakere med svak gjeldsbetjeningsevne, som var finanskrisens primærkilde. Videre fremhever regjeringen at bankenes innlån fra utlandet er en kilde til sårbarhet. Det klargjøres imidlertid ikke at disse innlånene, som finansierer utlån til norske låntakere, har nær sammenheng med at mye av Norges petroleumsinntekter per regel spares i utlandet. Finans Norge utfordrer ikke regelen, men påpeker at en konsekvens er at bankene må låne ute for å finansiere realøkonomien hjemme.

Sparing i utlandet og innlån fra utlandet tydeliggjør at internasjonale kapitalbevegelser griper dypt inn i norsk økonomi. Det nødvendiggjør at norsk regulering samsvarer med internasjonal regulering. Regjeringen mener derimot at ansvaret for finansiell stabilitet primært hviler på det enkelte land. Finanskrisen har tydelig illustrert at verdensøkonomien ikke har behov for en finansregulering der hvert land er seg selv nok. Det har andre lands myndigheter vektlagt, og på overnasjonalt nivå er det nå utformet en langt strengere og fullharmonisert finansregulering.

Norsk økonomis betydelige avhengighet av internasjonale kapitalmarkeder innebærer at det er særlig viktig at internasjonale regler fullt ut får virkning i Norge. Finansmarkedet i Norge er en integrert del av det globale. Både norske og utenlandske aktører må kunne påregne at det norske regulatoriske rammeverket er forutsigbart og transparent, samt konsistent med globale standarder. Særnorske avvik gir samfunnsøkonomiske kostnader, og for norske reguleringspraksis er det rom for forbedring.

Internasjonale regler gir dessuten nasjonale myndigheter flere virkemidler som kan rettes inn mot nasjonal system- og makrorisiko. Det er med andre ord ingen motsetning mellom iverksettelse av internasjonale krav, der EU-reglene avspeiler globale standarder utarbeidet av Baselkomiteen for banktilsyn, og muligheten for bruk av nasjonale regulatoriske tiltak. Premissene for bruk av nasjonale tiltak bør imidlertid være like på tvers av land.

For å legge til rette for innføring av EUs fullharmoniserte kapitaldekningsregler i EØS-avtalen vil Finans Norge særlig tilrå at:

- Norsk praktisering av Basel I-gulvet bringes i samsvar med EUs regler.
 - *I henhold til artikkel 500 i EUs nye kapitalkravsforordning (CRR) utgjør Basel I-gulvet en nedre grense for ansvarlig kapital. I norsk forskrift om nasjonal tilpasning av EUs kapitalkravsregelverk (CRR/CRD IV-forskriften) er Basel I-gulvet definert som en nedre grense for beregningsgrunnlaget (Del II, § 4).*
- Skjerpelser av boliglånsvekter for banker som benytter intern metode gjennomføres som pilar 2-krav, som i Sverige.
- Reglene for kapitalbufferkravenes beregningsgrunnlag må reflektere EUs bestemmelser.
 - *For addering av systemrisiko- og systemviktighetsbuffer for systemviktige institusjoner, må systemrisikobufferens beregningsgrunnlag begrenses til den delen av beregningsgrunnlaget som kan tilskrives engasjementer i Norge, jf. EUs kapitalkravsdirektiv (CRD) artikkel 133 (5). Den norske kapitalkravsforordningens § 2-1 lyder at beregningsgrunnlaget for kapitalbufferkravene skal være like, og det samme som for minstekravet til ansvarlig kapital.*
- Kapitalkrav for utlån til små og mellomstore bedrifter må følge EUs regler.
 - *Artikkel 501 i EUs kapitalkravsforordning (CRR) må få virkning for banker som står under norsk tilsyn. Bestemmelsen gjelder allerede utenlandske filialer i Norge.*